

Wiśnicz – dawniej wieś przez ród Kmitów założona,
W _____ wieku miastem została uczyniona
Przez Staszka z Lubomirskich znaczącego rodu.
Pomnik mu ufundowali pobratymcy z grodu.

A na nim postać w kontuszu, wąs sumiasty, długi
W rękach trzyma prawdziwy dowód swej zasługi:
„Nie chcieliśmy odmówić jego _____ co do tego”
Pisał król Zygmunt w czerwcu roku szesnastego.

Staszek, choć bez buławy, na starostwach prym wodził,
Wojewodą Krakowskim był! Trzech synów spłodził!
Zawołania Szreniawa bez Krzyża był ten Pan potężny,
Wódz w obronie Chocimia, woj mądry i mężny.

Ratusz barokowy wylania się tuż za jego figurą.
Projektował Maciej Trepola, który wielu tu murem
Nadał kształt jako nadworny architekt Lubomirskich rodu.
Z Włoch przybył, dziełami swymi nie sprawiał zawodu.

A gdy przejdiesz na ratusza wschodnią stronę,
Ujrzysz starszego człowieka: plecy przygarbione,
Metr sześćdziesiąt najwyżej, rząd zapiętych guzików
Od płaszcza, co go chroni przed guanem słowików.

Gdy spojrzysz na ten pomnik od przodu, nie z zadka,
Po chwili się rozwiąże następująca zagadka –
„Mnie się zdaje, żem tu był _____” – mówi sława,
_____ _____ wyszedł spod dłuta Dźwigaja Czesława*.

Artysta wielki nie w tę stronę zwróconą ma twarz,
Którą drogą od tej chwili podążać Ty masz.
Szukaj alejki w dół, idź nią wzdłuż drzew szpaleru,
Ku schodkom i przejściu dla pieszych się kieruj.

Naprzeciw przedszkole, do którego pod opieką Bożej Matki
Uczęszczają chętnie małe wiśnickie dziatki,
A obok, w kolorowym kręgu, z góry Cię pobłogosławi
Król _____ . Ten, co wszystkich ma zbawić.

Jeśli kościół otwarty – do środka zajrzeć warto,
Choć iść dalej po skarb masz chęć nieodpartą.
Z fasady św. _____ proszą w swe progi.
Jeśli otwarte – wejdź, warto nadłożyć trochę drogi.

Do obrazu Matejki ściągają tu malarstwa miłośnicy.
Wieża starej plebani pełniła funkcję dzwonnicy,

* Czesław Dźwigaj – artysta rzeźbiarz urodzony w Nowym Wiśniczu, twórca tego pomnika i innych, które dziś napotkasz.

Nowy Wiśnicz

Nad oknami piękne łuki, ślimacznice i zdobienia,
A nad tylnym wejściem _____ _____ scena.

Kościół wraz z plebanią Stach Lubomirski ufundował
W siedemnastym wieku, a Trapola go zbudował.
Teraz alejką brukowaną pod łukiem kamiennym
W dalszą drogę podążaj ku zabytkom bezcennym.

Na rozstaju w prawo, ujrzysz kładkę po prawicy.
Pod nią Leksandrówka – lewy dopływ Uszwicy.
Za nią park 400-lecia _____ _____ zamku leży.
Idź przez nią i dalej w górę, wypatrując wieży.

To wieża zamkowa, ta o hełmie baniastym,
A opowie o Bonie, co żyła w wieku szesnastym:
Wedle legendy odwagą wykazać się chciała
I po gzymsie na osiołku nieraz się przejechała.

Kieruj się dalej alejką, która przejdzie w schody,
Z lewej kamieniom stary, w nim skarby przyrody.
Przez lata całe czerpano stąd budulec dla Trapoli.
Gdy z prawej ujrzysz schodki, skręć na nie powoli.

Naprzeciw stoi klasztor zbudowany w 1630 roku,
Uznawany jest on za dzieło wczesnego baroku.
Ufundował go Stanisław ku wiecznej modlitwie
Z wdzięczności za zwycięstwo w chocimskiej bitwie.

Było to w roku 1621, gdy Turków sto tysięcy z górą
Stało pod Chocimiem, zagrażając twierdzy murem.
Zmarł hetman Chodkiewicz, któż Polskę mógł ocalić?
Uczył to nasz Stanisław, warto go więc chwalić!

Klasztor _____ _____ stał tu wieki całe,
Od zaborów więzienie jest tu już chyba na stałe.
W czasie wojny wróg kościół zburzył, dobra splądrował,
Wielu księżom zaś, więząc ich tu, życie zmarnował.

AK przejęła gmach nocą w okupacji piątym roku,
Uwolniła więźniów politycznych czekających wyroku,
Czyli wywozu do Auschwitz. Zdobyła broni wiele sztuk.
A wszystko bez jednego wystrzału – ani jeden huk!

Na murach klasztoru Czesława mosiężna tablica –
Trzy dzieła Matejki, którymi można się zachwycić:
_____ _____, Unia Lubelska i Batory pod Pskowem.
Każde o innym wydarzeniu z historii Ci opowie.

Z powrotem asfalem, lecz zamiast na schody wracać
Skręć do głównej ulicy. Łuk będziesz zataczać.
Wzdłuż ulicy w dół, płot posiadłość tu odgradza,
Jak masz szczęście, to zobaczysz konia, co tu chadza.

Patrz uważnie, przy płocie tablice różne wiszą i stoją.
To majątek „_____ _____ _____”, był kiedyś artysty ostoją.
Od Koryzny gruntu owe państwo Serafińscy zakupili,
Zbudowali z drewna dworek zrębowy i go zasiedlili.

Bywał tutaj Matejko, odpoczywał i dokumentował,
Natchnienie czerpał i zabytkowe miasto rysował.
Z Wiśnicza pochodziła nadto Teodora, jego żona,
W różnych rolach na obrazach mistrza uwieczniona.

Dziś można tu zobaczyć portrety rodziny Teodory,
_____ _____ _____ mieszkańców dworku jest zbiór spory,
Bo jest tu Muzeum Pamiątek. Po kim? Wyżej w wersie.
Za bramą wjazdową wita Cię zresztą jego popiersie.

Teraz szukaj latarni umarłych. Już przed wiekami stała,
Wiecznym ogniem o cholerycznym cmentarzu informowała.
Tamto światło Madonna z Synem zastępują już teraz,
A kapliczka ta na _____ _____ bocznym słupie się wspiera.

Pójdiesz dalej wzdłuż ulicy ku rozwidleniu drogi,
Nie zapomnij jednak przy tym poniższej przestrogi:
Kierunek tej kapryśnej trasy będzie często zmienny,
A staniesz, gdy ukaże Ci się wielki mur kamienny.

